

NAPLÓ

Előfizetési ár:

Egész évre 4 K
Fél „ 2 K
Egyes szám ára 4 fill.
Megjelen minden hétfőn reggel 7 órakor.

FELELŐS SZERKESZTŐ

ZOMBORY BÉLA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

VII., DOHÁNY-UTCA 88. SZ.

Közlemények átvétele csak jelzéssel van megengedve

Nem volt legenda!

(G. B. Z.) Az eset hihetetlen és csodás. Ma virradóra esett meg Budapesten.

Az eskü-téri hidfőnél posztolt Éber III. András rendőr.

Az égen egyszer csak hirtelen vakító fény támadt. Mintha ezer villamos reflektort gyújtottak volna meg.

A fényből leszállott egy angyal. Megfúvott egy karsu réztrombitát. És így szólt csodás égi hangon Éber III. András rendőrhöz:

— Dicsőség a magasban Istennek és békeség a földön az embereknek. Nagy örömet hirdetek neked Éber III. András. Menj, siess, mert félóránra ide, Aquincumban megszületett a Messiás, a magyarok igazi királya. Menj és imádd őt . . .

Ezután eltűnt.

A rendőr először megrettent. Azután lelkenedezve rohant Budára. A királyi trónról van szó. Tudta, mi a kötelessége. Megvinni a vészirt először a király titkos tanácsosának, a belügyminiszternek. Becsöngetett a kegyelmes úr kapuján. A portás álmosan nyitott ajtót.

— Mit akar?

A rendőr nagy sebtben elujságolta: mi történt.

A portás nagy szemeket meresztett. Azután kérte, várjon egy percig. Odalépett a telefonhoz. Hívta a mentőket.

És ma Éber III. András rendőr ott ül a lipótmezei tébolydában.

A kegyelmes úr csak másnap délben tudta meg az esetet, mikor az ágyból kikelt. Jót nevetett rajta.

A bécsi Burgig el se ment a hire. Az öreg uralkodót nem érdeklik az ilyen badarságok.

*

Ez is egy legenda! Nem az: mese! Több: hazugság! Légből kapott koholmány. Aminőt a huszadik század riporterének fantáziája szül. Azok közt is a legképtelenebb. És megbotránkozásra méltónak is látszik. Mert egy világeseményt parodizál. Amikor nem kisebb eset történt, mint megszületett az Isten fia. A messiás. Aki előtt egy világ borul térdre. Akit négyszáz millió hívő imád. Keresztfáját csókolja. Születésének fordulója legnagyobb ünnepe. És épp ma ünnepli.

De én nem profanizálni álltam ide.

Én is térdet hajtok „Ő” előtt.

Csak filozofálok.

És kiragadok hozzá egy modern képet.

*

A legendák kora lejárt. Aki ma halottat támaszt: hypnotista. Aki beteget gyógyít: specialista. Aki az emberiség boldogulását keresi: szocialista.

Az angyal: egy cirkuszi ballerina. A fény a Ganzék reflektora. A réztrombita Schunda gyártmánya. A hírvivő pásztor: bolond. Az egész

pedig koholmány, vagy szinpadi tréfa. Ezt írják a modern Renanok.

Ma nem hiszünk senkit és semmit.

Ma bölcselkedünk.

Emberi tanokat, elméleteket állítunk föl arról, mint lehetne az emberiség: tökéletes, bűn nélkül való, egyenlő, egyforma, ártatlan, tiszta-lelkű és boldog?

És nem tudunk!

Nem tudunk!

*

Az emberiség teljesen kiművelődött.

Krisztus óta óriásit haladt.

Ha nem kétezer év előtt, hanem ma küldte volna Isten őt a földre, már az első hírvivőjét is nem a vérpadra küldenék, hanem a tébolydába.

Haladt, haladt az emberiség sokat. Hitetlenebb lett, fölvilágosultabb lett. *De, lám, Krisztust biz nem érte el ma se.*

Az Isten-ember tanításából sokan éltek. És sokan visszaéltek. Hatalmat szereztek. Tökét kovácsoltak. Cégérül használták. Gyilkoltak. Zsarnokoskodtak.

A keresztet meghempergették vérbe, sárba, bűnökbe.

De mindig tiszta maradt.

Mindig csodálatosan fénylett az emberiség előtt.

Mindig szeplőtelen maradt előttünk az isteni szimbolum.

Krisztus tanítása: örök tanítás.

Ma is négyszáz millió ember ünnepli.

Érzi, tudja, hogy születésének és életének csodálatos körülményei oly legendák, amelyek valóságát kutatni nem szabad.

Hinni kell!

Úgy kellett lennie.

Mert a Krisztusi tanítás nem érte föl semmiféle emberi bölcselést ma sem.

Isten ihlette meg: Isten fia volt!

Tudja, érzi, hiszi mindenki és mégis, *ma sem követi senki.*

Az ő országa az, melynek el kell jönnie.

Egyenlőség, béke, szeretet, jólét az emberek között!

Földi szociologus nem bir helyébe alkotni ily tökéletes tanokat.

Hinnünk kell tehát, hogy a Messiás születését hirdették az angyalok a pásztoroknak.

És ünnepeznünk kell e napot.

Ünnepeznünk valláskülömbőség nélkül.

Mert egy magasztos emberi óhaj domborodik ki karácsony ünnepében:

— *„Bár eljönne Ő, a megtestesült egyenlőség, béke és szeretet!”*

*

Akár a legenda betlehemi pásztorai, akár az újságírói fantázia Éber III. András rendőre tanuskodnék égi megnyilatkozása mellett, — bár jönne el!

Resicai tizenhárom. A fekete földgyomor nyomorult páriának száma ismét megfogyott tizenhárommal. Az emberi foglalkozások leghitványabbja, az emberi bátorság legmagasabb foka a bányászat. Nehéz, testet-lelket ölő munka, telve veszedelemmel és tudatával a majdnem elkerülhetetlen balvégzetnek. Ezekon kívül a nyomor is vele jár a mesteriséggel. A milliomos vállalatok leggyatrábban fizetett proletárai a bányászok. Talán jó lenne már e szerencsétlenek sorsán segíteni! A resicai tizenhárom vértanu elszenesedett hullája rémesen kiáltó figyelmetetés arra, hogy észrevegyük a töke lelketlenségét és a bányászok hihetetlen nyomorán és az anyagi s testi kizsákmányolásukon enyhítsünk!

A szentszék pártfogoltja. Egyszer már vége lehetne a komédiának. Izléstelen dolog, hogy a római pápa dirigáljon a magyar belügyekben. Hlinka András tóti pap, hazaáruló bitang, aki eljárt külföldre gyalázni hazánkat, amely őt nevelte, hizlalta, érdemtelenséggel álláshoz, vagyonhoz juttatta. Püspöke ezen gazságaiért elcsapta őt és most előáll a római szentszék és a püspökkel, a hatóságokkal és a magyar közvéleménnyel szemben pártfogásába veszi Hlinkát. Ez a Ne temere után stilszerű is! Nincs értelme ennek a nemzetköziségnek sem!

Ki hazudik? Nagy lovagi torna folyt le a héten a Dunaparti cirkuszban. Két akrobata csapdosta egymást földhöz a szájával. Mindkettő azt szerette volna bebizonyítani, hogy a másik jobban hazudik. Nemes szerénykedéssel mindegyik a másikra tőlt az elsőbbséget. Szomorú a dologban az, hogy nem vasári komédiások voltak a küzdő felek, hanem az egyik az ország volt *igazságminisztere*, a másik a jelenlegi *miniszterelnök*. Aztán mi még erkölcsről merünk beszélni!

A katolikus népszövetség „iratkái.”

Lesz-e pogrom?

A katolikus népszövetség karácsony alkalmából kedves kriszkindlivel lepte meg jámbor naiv olvasóit.

Kiadott egy népiratkát, amelyet elküldött boldognak-boldogtalannak. Olyan stílusban van szerkesztve, amiket valamikor *Molnár János* prealatus ur fabrikált, még szürke apát korában. Erőltetett népiesség. Olyan „hallja kend Márton gazda”-féle szövegek. Kilóg belőle elől hátul a — reverenda.

Mert nem is értenek hozzá.

Elmondja benne a szerző a „zsidó” sajtó kárhözatos aknamunkáját. Szidja a zsidó liberalizmust. Meg kell érteni, hogy „zsidó” alatt nem csak azt kell érteni, aki „zsidó.” Mi, ama katolikusok is „zsidók” vagyunk, akik nem vesszük be a hecc-papok maszlagait. Nekünk szól az írás, hogy megfertőzzük a közéletet és nem járulunk hozzá, hogy még ma is diszes erkély alatt nézhessen végig a kegyes érsek, mint hordják máglyára az istentelen eretnekeket, akik nem hajtának térdet és fejet a klérus „szent” akaratának.

A katolicizmusnak kétségkívül vannak fontos érdekei, amiket meg kell védelmeznie. Szervezkedése jogos, mint bármely más felekezeté. De az a szerencsétlenség, hogy mindig azok veszik kezükbe a mozgalmat, akik nem egyetemes eszmét, hanem alacsony magánérdekeket szolgálnak. És milyen ügyetlenül.

A karácsonyi „maszlag”-ból is kitétszik, hogy megint a tisztelendő urak szeretnének beadni nekünk a boldog középkorból egy adagot.

A papgazdasszonyok bizonyára ajtatos szívet olvassák a legujabb nyájaskodást, amely nem kevesebbet, mint immár a pogromot emlegeti.

DR. HÖNIG IZSÓ

Villanygyógyító- és Röntgen-Intézete.

Elektromágneses gyógyítás
magas feszültségű áram, kék fénykezelés, villamos fényfürdők és az összes egyéb villamos gyógy módok
BUDAPEST, IV., Károly-körút 24. I. e. 1. Lift.
Telefonszám 102-39.

Bevált gyógymód minden idült bajnál.

Uj FINSÉN-féle ivlámpafürdők
sikeres alkalmazva szívbetegségeket, véredényelmeszesedést, szívzörögési rohamokat, szivizombajok és ideges szívbetegségeket ellen.

Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig. Kívánatra prospektus.

Mit tervez Polónyi?**A nagy petárdista.**

A nagy bomba szétduzzant. Nem akarom mondani szétpukkadt, mert nem céloz Polónyit gúnyolni. Őt nem is lehet. Három olyan kiváló zseniális eszű ember nincs az országban, mint ő. Valóságos veszteség az országra, hogy olyan lett, amilyen... Megrágták, lejáratták. Üldözött vaddá tették. Rajta ragódott mindenki. Azon a jogcímen, amelyen őt lelőtték a miniszteri székről, ma mindenkit le lehetne taszítani a közélet polcáról. Nem tudtak ellene bizonyítani semmit. Barátai, miniszter társai mégis elejtették. Áldozatul dobták. Homokzsák volt, akit a sülyedő léghajóról kidobtak.

És a „homokzsák” most megbosszulta magát. Eldurrant. Így gondolkozott:

— Nekem van három milliónyi vagyonom. A közélettől egészen visszavonulok. De ne kárörvendjétek rajtam. Én fiatal fiskális koromban különféle engedélyeket szereztem. Ti politikai elveket gsejteltetek el.

Tény: a bosszú épp oly rút dolog, mint a baráti kötelességekről való megfélekedezés.

Amit Polónyi csinál, csúnya dolog. De némileg indokolt.

Most azt tervezi Polónyi, hogy folytatja a leleplezéseket. Visszafizet miniszter társainak. Azután visszavonul.

Érthető kíváncsisággal lessük, miféle titkok birtokába van a nagy petárdista, aki legutóbb azt mondta:

— A koalíció cserbehagyott. És én szét fogom robbantani!

FŐVÁROS.

Húszsorások. A budapesti mézáró-ipartestület általános tisztelt tagjai ismét meg akarják nyomorítani a közönséget. Eddig a csarnokokban a fővárosi 60-80 fillérről olcsóbban adták a húst, mint a városban levő üzlettel bíró mézáróknak. Ezt akarja a jelzett ipartestület lehetetlenné tenni most egy kartelszerű alakulattal és ehhez kéri a tanács hozzájárulását is. Remélhetőleg most már a tanács nem fog fölülteni a jó uraknak. Hiszen egyetlen iparág nem élt vissza még annyira a közönség és a hatóságok türelmével, mint a mézáróknak. Fölépültek a vásárcsarnokok, megdrágították a húst; tisztességes fizetést követeltek munkásaik, drágult a hús; létesítettek vásárpénztárt, drágább lett a hús; a munkások a bizalmi férfi rendszer elismerését követelték, tehát drágítani kellett a húst; a mézáró ipartestület jéggyára megbukott, mi sem természetesebb, mint hogy ezt is a közönséggel fizettették meg, mert fölemelték a hús árát. Most meg éppenséggel már okot sem tudnak mondani, mert nem drága a takarmány, a községi adóemelés eimén már drágították tavaly az árakat, tehát most egyszerűen kartelt csinálnak és a főváros hozzájárulását követelik az újabb merényletükhöz. De most már elég volt! A hatóságnak végre a közönség pártjára kell állania. Alaposan megleckéztetve, el kell utasítani kérelmüket.

Kerékpáradó. A főváros tanácsa hirdetményben hívja föl a kerékpártulajdonosokat, hogy a jövő év január havában váltsák meg az új kerékpárszámot, amelyet tudvalevőleg tíz korona lefizetése befizetése ellenében adnak ki.

Uj ipartörvény és a főváros. A főváros jogügyi és ipari ügyosztálya nevében Déry Ferenc dr. tanácsjegyző terjedelmes tanulmányt dolgozott ki az új ipar törvényről. Ennek megvitatása a tanács a jog-, ipar-, munkásjóléti-, és közgazdasági bizottságok öt-öt tagjából álló vegyes bizottságot küldött ki. Ez a múlt héten beható tanácskozást tartva kimondotta, hogy a jelenleg betervezett ipartörvény-tervezet helyesebbek véli részletenként törvényerőre emeltemt s főként annak második részét teljesen elejteni kéri. A bizottság e héten folytatja a tervezet fölött való részletes tárgyalását.

A Szevera publi megrontói.
(Egy kép a főváros bűneléből.)

A héten tudvalevőleg igen érdekes fiatal ember állt a budapesti bíróság előtt. Egy azokból a modern aranyfiatalaságból, akiket ott látunk délután a turfon, este a zsúrokon és az orfeumi páholyokban, hajnal felé pedig pezsgődurrogás közt a párisi mintára berendezett mulatóhelyeken, ahol kétes erkölcsű hölgyek lejtik kifestett arccal a világ legperverzebb táncait. Sehol Európában annyi kávéház és mulatóhely nincs, mint Budapesten. Ha egy új palota épül, a sarkán már megnyílik, ha más nem, legalább egy büffé, persze egy mosolygóképű kasszirnővel. Ez csinálja az üzletet. Erre van bazirozva az egész üzleti élet. Aki gondolkozni szokott, felülök az agyába önkéntelen a kérdés:

— Miből élnek meg ezek a kávéházak?

Ime, hát a héten, a bíróság előtt színöröszinre alkalmunk volt látni egyet azokból, akikből ez a rengeteg sok kávéház és éjjeli tivornya tanya megél. Ezek a Szevera publikból élnek. Tudni kell, hogy az uri körök nevezték el becéző nyelven Szevera Károlyt „Szevera publi”-nak, Kedvelt társaságbeli ember volt. Alig husz éves. Borotvált arccal. Választékos öltözetben. Széles atléta alak. Szimpatikus, kedves, jómodoru fiu. Mindenki kedvelte. Szülei igen gazdagok. Anyja révén is óriási vagyon vár rá. De biz édesanyja nem segítette elő könnyelműségét, szűken adta ki neki a zsebpénzt. Ő pedig nem tudott kisebb helyen lakni, mint legalább is a „Bristol”-ban, három szobás lakásban. Állandóan gummirádlin járt. A népszínházban egyik legszebb kardalónőnek gondoskodott a grófi kényelméről.

Minden este ott lehetett látni a páholyban, az elsőrendű éttermekben és ahol csak drága pénzért lehetett valamit kapni, ott a Szevera-pubi első volt a gavallériában. A nagy örökség várományosát, — már amint az szokás, — persze körülvették az uzsora-hiennák is. Mert neki az volt az elve, hogy a fő: pénzt szerezni, bármilyen interesre, bármilyen áron. Humorosan jegyezte meg a bíróság előtt, óriási derűltéssel mellet, az ő előkelő könnyelműségével:

— Vettem én már lipói turót és faszindelyt is!

Az uzsorásoknál tudvalevőleg szokás, hogy eladnak az ilyen könnyelmű gavallérnak minden bővli árut, tizszeres áron, így aztán elkerülök az uzsora vádját.

S egy időben szálló-igévé vált a „waggon patkószeg.” Ilyesmit vettek a könnyelmű kis-korú fiesurok. Szevera publi egy új zsánert honosított meg. Ő lipói turót vásárolt, váltóra. Így keveredett össze Udvary Ferencel, a jeles néppárti képviselővel. Udvary is azok közé tartozott, aki a katolicizmus köpenyge alatt üzte szélhámoságait.

Hangzatos címenek gründolt katolikus bankokat. Így gründolta a fővárosban a Központi néptakarékpénztár részvénytársaságot. E svindli bankban csak Szemere Miklósnak 210.000 koronáját herdálták el a tivornya tanyákon. Udvary Ferenc idejében megugrott, most Amerikában „gründol”, noha ott nehezebb lesz, mert ott okosabbak az emberek. A csávába csak a svindli bank szegény könyvelője, Horvát Béla került, aki csak súlygyaragokért könyvelt és a „nagy-ságos vezérigazgató ur parancsára” hamisított, a semmiért, a nyomorult kenyérért. No, meg Szevera publi. Ezekből pedig az a konzekvencia, hogy itt volna már az ideje az aranyifjuságot az angol egyszerűségben nevelni.

A rendőrségnek is szép szerepe juthatna, ha e büntanyákat ellenőrizné és a fiatalság züllését erélyesen megakadályozná. Ami pedig fő, be kell irlgalmatlanul csukni azokat, akik a Szevera publik hálóba kerítéséből akarnak megélni. A legszomorubb kép, amit a héten a Szevera publi ügye a főváros bűneléből nyújtott.

Egy néppárti szerkesztőségben.

— Mit tesz a tiz aranyas pályázat!

— Hoztam, főtisztelendő ur, egy kitűnő cikket.
— Miről szól?
— Olajba főtt szent János a népért, avagy miért jogosult az antiszemizmus.
— Hogy hívják önt?
— Kohn Mór.
— És ön keresztény?
— Nem, zsidó vagyok, hanem hallottam, hogy itt lehet keresni egy pár aranyat.

A köpenicki kapitány garasos kiadásban.

— A Louvre kávéház szenzációja.

(A „Napló” eredeti tudósítása.)

Párját ritkító módon gyalázta meg ismét a tiszt uniformist a fővárosban egy facér szobafestő.

Voigt, a köpenicki kapitány vakmerő kalandjára emlékeztető stíklit vitt véghez. A különbség csak az, hogy ostobább és közönségesebb kiadásban vitte véghez. Mindössze pár üveg pezsgő, egy jelentéktelen kávéházi cejh, amiért a tiszt uniformist fölháználta. Szinte boszankodik az ember, hogy ha már valaki ilyen vakmerő stíklire vállalkozik, az utolsó krumpli tolvaj csirkefogó ambíciójánál is kisebb kaliberű csalást visz véghez.

Egy kapitányi uniformisba öltözött szélhámos beállított az Andrassy-uton levő Louvre kávéházba és abban találta a virtusát, hogy egy jelentéktelen összeg erejéig megkárosította a főpincért, majd mikor kitudódott kiléte, nyakon csípték és elvitték a rendőrségre.

A kávéház főpincére Oppenheim Izidor az esetet a következőképp mondta el munkatársunknak:

— Este tíz óra felé állított be egy közös tiszt uniformisba öltözött ember kapitányi rangban. Először feketét kért, majd fölment a szeparéba és pezsgőt rendelt. A szeparéba a szomszéd asztalnál hat civil fiatal ember ült. Rögtön fölajánlotta nekik a társaságát és pezsgővel kínálta őket. Ez a gyors barátkozás föltűnt nekem. Ürügyem élttem. Azt mondtam, itt rögtön kell fizetni, ami különben neki is előnyös, mert a civilek is rendelhetnek és a nyakára sózzák. A kapitány helyeslőleg bólintott és az egyenruha úgy állt rajta, mint a rászabták volna. Mikor szorongattam a fizetésért, mesélni kezdett, hogy most sürgönyözött egy sógorának pénzért. Ekkor már gyanút fogtam. „Simon az ügy” gondoltam. A telefonhoz léptem s megkérdeztem a térparancsnokságot, mitévő legyenek. Azt a választ nyertem, hívjam be a legközelebbi rendőrt és igazoltassam. Így is tettem. Ekkor sült ki, hogy Harrer a neve. Szobafestő és az uniformist egy ismerősétől lopta el. Rögtön a Zrinyi-utcai kapitányságra kísérték, ahol letartóztatták. Mindössze ötvenöt korona husz fillér cejhet csinált.

A rendőrség Harrert, az álkapitányt átkísértette az ügyészhez.

Memoriam.

(Bileki áldozat.)

A temető kert környékén megállított egy hatalmas fekete oszlop. Kérlelhetetlen sulyával utamat állta. Az oszlopba faragott rózsák közül egyik, — a törött, a fonnyadt — ember arccá formálódott. Vér folyt arról az arcról, majd lángba borult, elégett, megszenesedett. Mire a többi rózsza könnyezni kezdett és megszólalt: Hangjukra bódító zsihongás támadt agyamban. Éreztem, mint lüktet a vér sűrű hullámokban a szívemhez, mint szorulnak össze gyűlöletből, bosszútól edzett ökleim és mint szarítja ki valami mélységből fölesapódó forráság torkomat.

Önuralmam elhagyott: Örületes rékedt ordítással csapódtak le ökleim és ott feküdt lábamnál széttört csontokkal a nagyhalál-tánc szerzője: a bileki hóhér.

Azaz bocsánat, senki sem feküdt előttem. Mindez csak álom volt. Álmodása egy nagyon régi eseménynek. De, hogy is történt ez a dolog?

Megláttam Blum Lajos köztemető-uti műtermében egy művészi siremléket és elolvastam a feliratát:

ITT NYUGSZIK

HAJDU FERENC

KÖZHONVÉD

Messze tájra vitték idegen országba Hercegovinának Bilek városába, Ott mult ki életének legszebb virágjába. Testét haza hozták szülei és testvérei, Hogy a haza földje könnyebb legyen neki. Mélyen gyászolják bánatos szülei, Rokonai és testvérei.

Ugy-e siralmas?

Hajdú András, a künmadarasi gazda és a református egyház kurátora siratja a fönti öncsinálta venssel a bileki komédiában elesett fiát. Mennyi szemrehányás, mennyi vád van e pár sorban? Es ezeken kívül mennyi igaz bánat, fájdalom? Fiát a derék apa haza hozatta és sirja fölé emelteti e díszes siremléket, hogy hirdesse mindenkinek a császári hadsereg dicső hadvezetőségének legremekőbb hőstettét, a bileki tömeggyilkosságot.

KARÁCSONY

A „NAPLÓ” melléklete

Összeállította: Kárpáti Aurél.

Messziás születésnapján.

Megszületett a Mester, a Megváltó, az Isten-Ember, a nagy, mindenek fölött való Igazság — az Ige!

Milyen szép is a keresztény hitrege! Az esztendő végén, a sok szenvedés, hazugság, gyötrelme és kétségbeejtő küzdelem után; akkor, midőn a földet betakarja a szép, tiszta hólepel, mikor a tél kemény hidegsége jéggé kezdi fagyasztani az emberi velőt és szívet, akkor — megszületik — leszáll a földre a nagy Messziás és a szeretet melegével eloszlatja a jégkérget a szenvedő, fásult szívekről és a hitetlen, kételkedő agyokról.

A nagy Ige — a Szeretet — száll le közénk Karácsony ünnepén! Bár közöttünk maradhatna mindörökké!

Sokat tanulhatunk a Messziás történetéből.

Már születésével megtanít bennünket a szerénységre. Ha a világot megváltó Szeretet nagy Mestere beérte a betlehemi istállóval, akit az ő isteni rendelése bibor bölcsőbe is helyezhetett volna, akkor ne panaszkodj ember szerényebb sorsodban. Az emelkedés nincs elzárva senki előtt. Akarat kell, dolgozni kell és haladhatsz előre. Föl a legnagyobb emberi magaslathoz!

Tanuld meg Tőle ember az alázatosságot, amely párosul a méltóságteljes önértéssel. Az a Messziás, aki némán tűrte a bántalmakat, s ha pillanatokra le is roskadt keresztjének súlya alatt, panasz-szó nélkül haladt végig az életem a Golgotáig. Gúnyolóit feleletre sem méltatja. Árulójának, bakóinak megbocsát. Nem keresi a veszélyt, de nem is kerül el azt gyáván, kislelkűen.

Minden tette, minden szava az igaz, önzetlen, a világot éltető Szeretet.

Ha a többi Erényét nem is tudnád el-sajátítani te gyöngye ember, ezt az egyet tanuld meg Tőle és boldog leszel és boldogítani fogsz mindent és mindenkit.

A Szeretet az Ige!

Ez maga a Messziás!

Ez az istenség, amely hivatva van békét, megnyugvást, boldogságot hinteni szét az egész világra.

Ez a Szeretet születik meg Karácsony vigiliáján, amely alapigazsága, főfeltétele, jövődjéje az emberiségnek.

Szeretet legyen velünk!

Az élet a csalódások és csapások végnélküli óceánja, melyen apró, törekény koralszigetek a boldogság mulé-kony, röpke percei.

A halál megnyugvás a távozóknak, kinek megszűnnek vele vészes küzdelmei, fájdalmai, minden szenvedései; gyötrelme az itt hagyottaknak, kik ezentúl kétszeres súllyal érzik az élet, a sors csapásait. Az egyiknek a szenvedések végét, a másiknak kezdetét jelenti.

Z.

A nagyapó.

— Guy de Maupassant. —

Holtan feküdt a nagyapám, kilencvenéves nagyapó. Az arca bús volt s halavány, Akár az ágya, oly fakó. Nagy, sápadt szeme kinyitott, Halk hangja hörgött reszketőn, Mint sóhaj-üzte messzi szók, Mint bujdosó szél a mezőn.

Álom ez, vagy emlékezet? Nap kelt, foszolt a köd-burok, A fába tűznedv pezsegett, Szívembe piros vér futott. Bús álom, vagy emlék-e ez? Az élet oly szép s ködbe vesz! Emlékezem, emlékezem. Oh, tünt napok, tünt életem! Az ifjúság, emlékezem.

Álom ez, vagy emlékezet? A gyenge hab, a puha, lágy, A szélre bűvösen rezeg. Himbálja a szívem a vágy. Álom ez, vagy emlékezet? Miért e perzselő szelek? Emlékezem, emlékezem! Ifjú erő vitt tüzesen! A szerelem! emlékezem.

Álom ez, vagy emlékezet? Zajtól telik meg a szívem, Habok suhannak reszketeg, A gondolat fut s elpihen. Álom ez, vagy emlékezet, Hogy meg se kezdtem s végezek? Emlékezem, emlékezem! Rám várnak ők a mélybe lenni; A sír! a sír! emlékezem.

Ford. Kosztolányi Dezső.

A virágünnep vége.

(Bellagio 1908. augusztus.)
Impressio.

Irta: Gulácsy Lajos.

Csöndes csobogása a virágok halmazával teleszórt tónak hangzott el a villakert árnyas, kis kövices fasorjába, hol én ültem, a csodabogaras fiú és — Aurelia...

A bárkák, a virágos pompás bárkák összegyűltek, hogy újra kezdjék a harezot — a kedves léha harezot...

... Borsó virágok, mint csokra ébenhajának, — piros virágok, mint a gránát — kacsintgatnak messzünen, hiú, haragos göggel...

Kedves, ábrándos kékezüst virágok, lengő, hajlongó ghirlandokba, néznek sóhajba fulva...

Álmai az ő szép lelkének. Halványzöld Olea Fragrans fehérle szirmai csodás, elbűvölő illattárral, csábitva, hiva csalogatnak...

Azt hiszem feléje vonnak...

A csata mámoros zajában kacagva vivódik egy czudar kis dal:

Trallalala
Trallalala
Hívő szava
Lét számara
Hi hé! Lo la
Hi hé! Lo la

A nap mosolyog s arany sugarban uszók minden csónak, míg táncoló fénykölykök rohanak, ingerkedve csipkével, csokrokkal, beléköve a vágytól reszkető szalagleánykákba, ugrándoznak, csokolóznak s pajzán mámoruk feledteli velük kora elmulásukat.

Beléhullanak a tóba és meghalnak. Szegény aranyfüstös fénygyerekek. S a hiú leányok, a szalagocskák csak tovább libegnek, lobognak, kínálgatják magukat Holdkifli hercegnek, ki ügyet se vetett reájuk.

Sápadt és haragos, hogy a hegyek jobban szeretnek a napfényben sütkezéni és diszöltönyüket csak a tiszteletére öltik fel s mikor ő jön, gyászosan integetnek feléje sötét palástjukban s fázva huzódnak el tőle...

A virágok ismét mosolyognak.

Mimoza mosolygása az apró porcellánbabának, törekény kicsi nippfigurának.

Kis ismerősöm hiva integet, csipkekendőkés-kéjét lobogtatva...

Emléke multnak, ifjúságnak...

Kacagó, apró, csacska vágyak köröttem szállnak...

Gyermekkorom hívó emlékesége...

Elhagyott hűvös kertek. Szederindáknak szürkés kék lombjai... Kéklila ködképe falusi csöndességnek...

Tíz éve ennek...

Aurelia még Élike volt...

A cudar dalocska vígan táncol, a korzó sokasága összegyűlt s a díkjosztás Don Juanja köré nyomul...

Kacaja a víg csoportnak — felénk is elhat.

Il primo prêmio.

Il primo prêmio.

Az első díjat elnyerte hát az álnok, sárga csónak.

Mary is ott van, Jessy is ott van, a két haszontalan gyerek...

Pipacsipiros ruhájuk fel-fel libben, zöldfényben csillog huncut szemük, mely a tóhullámmal kél viadalra, smaragdját onnan lopkodja, hogy örüllté tegyen...

E szemek sugara szórja szüntelen a vágy csillogó szikráit felém, míg a virágünnep tobzódo kacaja epedve ful a haldokló virágokkal ölelkezve a már csöndes tónak kéjes ölébe.

Holdkifli herceg fitos, hivalkodó orrát föl-üti a hegyek mögöl, melyek a napnak mutogatják biborpiros, esti szertartásos palástjukat...

A biborpir ellopkodja tőlem a kert édes titkait...

Félek, egy nap elvesz anélkül, hogy önző vad vágytól egészen áthatva szívjam magamba möhön azt a sok szépet, amit a kert illatos virágai a szobrokra rácsókolnak, elvesz egy nap anélkül, hogy a kert elzenélte volna nekem azokat a szent hazugságokat, melyekért még egy évet érdemes élni — s egy évig még élek.

Hiszen a mérge, mit a mámor lihegő perceiben, redős bibor virágok kéjjel tulon-tul itatott szirmaiból, möhön reszketve szivtam magamba, nemsokára hatni fog s én a csodabogaras, mandulaszemű fiú, meg fogok halni az elefántesont-torony aranyveretű kapujánál...

Szép hosszukás keskeny ujjaim, melyeken a körmök, mint ékkövek ragyognak, belémar-kolnak a lépcső hideg kövébe, kaparni fogják, izzó kinnal vérig kaparni fogják...

Macskaszemű arcom oda fog tapadni az opálég érzéktelen lapjára, gunyosan, vad hivalkodó daccal.

Jöhet egy óra.

Szeretsz, remélsz is, üzd az álmat:
Tépsz, s újra eldobsz nyíló virágot!
Élvet az élvre halmozol egyre...
S azt hiszed, így szállsz, élve a mennybe?

Élsz a jelennek! Feleded holnap,
Mit ma kapott ajkad, a csókokat.
Csak élsz sietve, vígan nevetve...
Miért lenne lelked bilincsbe verve?

S midőn múltó vágygyal pillangókat kergetsz,
Azt hiszed, hogy ebben boldogságot lelhetsz?

Nem látod, hogy dörén hajszolván az álmat,
Eltiprod utadban a nyíló virágot.

Pedig mire lábad könnyelműen lépett,
Az a kicsiny virág többé föl nem éled.

S majd jöhet szivedre egy bánatos óra,
A midőn e miatt leborulsz zokogva.

Z. Kőváry Sarolta.

Hideg van.

Irta: Kovács Jenő.

Csepelka Markó fel alá járkált a poszton és közben-közben topogott, majd meg a markába fújt és összedörzsölte meggémberedett ujjait. Nagyon hideg volt; Novák őrmester úr, aki értett a számokhoz, azt mondta, hogy tizenkét fok a hideg. Markó most azon tűnődött, hogyan mérik a hideget azzal az üvegsóval, a miben valami ezüst drót van, ami hol leszalad, hol meg újra felmegy. Lám milyenek is ezek a városi emberek! Falun, ott náluk a magas kopasz hegyek közt is hideg van, sőt sokkal hidegebb is mint itt, — de azért senkinek sem jut eszébe megmérni. Gyuró hácsi kidugja a kezét az ajtón és aztán a szerint, hogy milyen a világ odakünn, bekecset vesz vagy bundát. Ezzel kész. És azért, ha hidegebb van is falun, az a hideg egészen más. Ha az ember akkor megy ki a hidegre, amikor ő akarja, akkor jól van, ha fázik, bemelegíti a szobába és megmelegszik. Itt katonáknál nem kérdeznak semmit. Azt se, hogy hideg van, azt se, hogy tetszik, hanem kiállítják a posztot és hat óráig kell állania. És ha fázik, nem mehet melegedni sehová. Kap posztó keztyűt és kabátot: egyébb semmit.

Markó nagyon szerencsétlen fejkő; már a negyedik éve szolgál a második századnál. Egyszer éppen úgy déli időben: nem bírta ki a hideget és átszökött egy kupicza pálinkára a butikba; csak egy pillanatoska volt az egész, de százados úr Bäckernak éppen elég volt arra, hogy visitet tartson és észre vegyen mindent.

Markó csak egy évet kapott, de megígérték neki, hogyha ez megegyszer előfordul: kap sokkal többet, sőt a százados úr Bäckert még azt is megígérte, hogy megnyúzzák, felakasztják stb. stb. És úgy mozgatta a vörös bajuszát, meg a karikás nedves szemét, hogy Markóban elhült a vér. Azóta folyton rettegett. Most szolgálta az utolsó, a büntetési évet. Ősszel mehet. Vágnak fát künn az erdőn és Markó sokat fog vágni, mert ő szorgalmas ember és mert szereti Hankát. Eladja a sok fát... persze előbb letutajozik vele Komáromig és vesz az árából ezifra kendőt, tükröt és mindenfélét a Hankának, akinek olyan kék a szeme, mint télen az ég és olyan sárga a haja, mint a szalma. Hanka nagyon szép. Markó nem is tud valami szebbet képzelni nála. Négy év alatt egyszer sem volt hűtlen Hankához; türt, szenvedett és várt Buta legény volt, de annyit mégis tudott, hogy semmi sem tart örökké.

És várni sem fog örökké; fázni sem, még egy órahosszat jár-kelel és dörzsöli a kezét, aztán mehet az ágyába és a durva takaró alatt álmodhatik Hanka izmos, egészséges testéről, duzzadt piros ajkáról és gömbölyű karjairól. Csak hogy az az óra nagyon nehezen telik. Csend van köröskörül; egy pár kutya vonítgatva beszélget egymással, a szél végigseper a havas országúton és telecsapja Markó arcát finom, jeges porral. És befurakodik a posztó keztyűk alá, bebujik a gomblukon és megdermeszti az egész testét. Markó mind sebezsebben jár fel és alá. Az égen a hold mosolyog; olyan ártatlan a képe, mintha minden rendben volna és nem dermesztő hideg szorongatná a földet, hanem langyos, nyári éjszakában pihegne. Nem, nem bírja ezt a hideget! Még egy óra!

Hiszen ha a Bäckert százados vörös bajusza, rezes kampós orra és vizenyős szemei nem volnának! Ki tudja, talán beszököne egy pillanatra a folyosóra... a szobába, csak egy pillanatoskára. Markó utálja a vörös embereket. A falujokban is volt egy, de az zsidó volt és az emberek azt mondták, úgy kell neki. A zsidót senkinek sajnálja, annak minden jó, az mindent megérdemel: mert nem az az istene, ami a tisztességes és jóra való keresztényeké. Így tanítja azt a tisztelendő úr, már pedig az csak tudja! Bäckert százados úr nem zsidó, de azért komisz ember; vörös és mérges; mindig haragszik és mindenkire; Markót különösen utálja. „Ostoba gazember“, ez a Markó neve és ő nem szólhat semmit, mert fel fogják akasztani... megnyúzzák... És Markó ezt el is hiszi. A kinek vörös bajusza van, az mindenre képes. Csak olyan hideg ne volna! Markó bebujik a házikóba és beleburkolódik a kabátjába. Eleinte csak jól van, de aztán el kezd hülni. A havat becsapokdjaa a szünet nélkül munkálkodó szél. Lassankint betemeti a lábát és finom fehér köpenyeg borít a kopott, szürke kőpönyeg hajlásaira. Markó pedig csekély eszének összes erejével gondolkodik.

— Az emberek farkasok! — mormogja. Megeszik egymást, az erősebb megeszi a gyengébbet. És neki nem szabad melegedni, mert a kapitány úr úgy akarja, hogy fázzen. És Hankát sem szabad látnia, mert ő a király katonája. Hanka pedig messze van, ott a kopasz hegyek alatt. Vár az ő Markójára türelmesen. Elnyomja a vágyait, a vére lüktetését, a hús, az izmok feszülését, az ismeretlen és vad érzéseket, amelyek az egészséges fiatal testet hevítik, elnyomja mind: mert szereti az ő Markóját.

Markó felpillant az égre. A hold még mindig mosolyog. Mi lehet ott a kékség mögött? ott az Isten, igen a tisztelendő úr sokat beszélt arról, ami ott fön van a csillagok mögött. Legyetek jók, elégedjétek meg a krumplival, éhezettek és szomjaztatok, fázzatok és nélkülöztek és aztán fel fogtok jutni oda az égből az Istenhez.

Jó jó, de hát én itt megfagyok — gondolta Markó és akkor a Hanka... Mi lesz a Hankával, ha hiába várja az ő Markóját? Szürkere sirja azt a szép szemét, megtépdési a szalmaszínű haját és aztán férhez megy Mikulkához, akit Markó utál. Utálja, mert egyszer megölte Hankát a krumpliszedésnél. És ha ő megfagy, Hanka Mikulkához lesz a felesége.

A tisztelendő úr nagyon szépen tud beszélni, de hát a templomnak repedezik az oldala és a templomot is csak az emberek építették. Aztán meg ki látta az Istent? Markó sohasem látta. Jobb az Istennél, mint itt a farkasok között? Markó egy pillanatra úgy érzi, hogy igen, de aztán eszébe jut Hanka ringó csipője... kopo-gós csizmája, amint elsuhan a házuk előtt.

Már a kezét nem is érzi. Az orra és a füle elfagyott. Aztán elfagy a lába... és mindig feljebb és feljebb jön a hideg, elfagy a szive, és ő még mindig nem mozdulhat. A folyosó husz lépésnyire van. Csak egy pillanatra megy

be. Aztán még kibírja azt a félórát — aztán kitavasodik és nem lesz többé mitől félni.

A fejét kidugja a silbak házból. Körülnéz. Aztán óvatosan belépődzik a folyosóra. Olyan jó meleg van odabenn. A szél nem fúj; a tagjai ismét mozgékonyak. Még csak egy pillanatoskát. Tavasz is lesz, nyár is, ősz is. Hanka a vasutnál vár és mosolyog. A vonat megáll, az emberek kilökdösik egymást, sirnak és nevetnek, beszélnek, kiabálnak és megint sirnak, Hanka...

Valami nesz. Ott künn a silbak ház táján lépések ropognak a havon. Markóban elhül a vér. Halálos verejték fut végig homlokán. Egy pillanat alatt végig gondolt mindent, Hanka, a pap, az Isten, vasut, falu — ősz... és a megnyuzás, akasztás vad körtáncot járnak előtte.

A silbak ház felé pedig nyugodt léptekkel közeledik egy katonatiszt. Markó látja, hogy ki az — de már vége mindennek. Már nem rohanhat oda... nem... vége.

A hold mosolyog, a tiszt meg ott áll a silbak ház előtt. Markó látja a vörös bajuszát — szinte világit; vizenyős szemei gunyosan mosolyognak, vékony ajka mintha azt mondaná... megnyuzzuk... felakasztjuk és Hanka?

Hankával senkise törődik. Markó idegesen, görcsösen kap a fegyveréhez; a szívéhez szoritja a csövet. Keze a ravaszon játszik. Majd meg felkapja, a vállához szoritja... Halotthalovány, már nem lát semmit, a fegyver eldörren és a tiszt ott a silbakház előtt felbukik, egyet bukfeneczeve, mint a nyul. A bajusza még vörösebb lesz mint volt... a hó is vörös lesz, a mint magába szivja a sok meleg vércsöppet.

A haditörvényszék bírái csak azt nem értik, hogy miért tette?

Markó pedig buta a beszédhez, hogy megmagyarázná nekik!

Koldusének.

Éjjel-nappal, összetörve,
Egy jó asszony haza vár,
Te jó asszony, öregasszony
Nem megyek én haza már,
Nem megyek én haza már!...

Nem lettem, haj, álmaidnak
Istenarcú hercege,
Lettem árva, rokkant koldús,
Nyomorúság gyermeke,
Nyomorúság gyermeke!...

Nagybeteg a lelkem tája,
Nem lesz jobban sohasem.
Oh ne láss így, oh ne nézz rám!
Hadd haljak meg csöndesen,
Hadd haljak meg csöndesen!...

— Gyere tovább, rozszant mankóm,
Sirj kezemben vén gitár!...
Te jó asszony, öregasszony,
Nem megyek én haza már,
Nem megyek én haza már!...

Gulyás József.

Egy forró nyári éjjel.

(Egy forró nyári éjjel három árnyék mozgott az Andrássy-ut vége felé. Két férfi és egy nő. Ugy mentek, mintha lépésenkint nehéz szürke függönyöket kellett volna szétlebbenteniök azzal a tudattal, hogy az a szim, és az a munka, sohasem ér véget. Először találkoztak: mégis régi ismerősként mentek egymás mellett. Aki a nővel ment, azoknak a türelmével hallgatott, akik a szenvedőt és a nyomorgót tisztelik, mert maguk is sokáig bujkáltak zug-utcákban, hogy elkerüljék a rongyaira és kiéhezett arukra tévedő szánakozó pillantásokat. A mögöttük ballagó sáppadt, borotvált arca és magas termete fiatalosra vallott. A liget elején leültek.)

A nő: Azóta egyre mélyebbre jutok... Tegnap is... nem, nem, nem mondom el: mi közöttök hozzá. Külömben úgy is mindegy. No hát igen... az éhségtől már aludni sem tudtam. Görcsök ébresztettek föl. A szomszéd

MIT IGYUNK?

hogyan egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz erde a legbiztosabb óvszer.

A mohai Ágnes-forrás, mint természetes szénsavdús ásványvíz, feltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a borsó foglalt gyöngyöknél fogva kitűnő szoro a legkülönfélébb gyomor-, légszűrés- és húgyszervi betegségeknek. 26 év óta bebizonyosodott, hogy még ragályos betegségektől is, mint typhus, cholera, megkíméltek azok, akik közönséges ivóvíz helyett a bakteriummentes Ágnes-vízzel éltek. Legjellegesebb orvosi szaktekintélyek által ajánlva. Számos elismerő nyilatkozat a forrás ismertető füzetében olvasható. Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden kérés értékű mesterségesen szénsavval telített vízzel, sőt a szódavíz is olcsóbb; hogy az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb vidéki városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetét ingyen kapható. — A forrásközelőg. — Kapható minden fővárosban és elsőrangú vendéglőben.

igyunk mohai
igyunk mohai
igyunk mohai
igyunk mohai

ÁGNES-

forrást, ha gyomor-, bél-, és legcsőhuruttól szabadulni akarunk.
forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarunk.
forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok álnak be.
forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

Kedvelt borvíz!

szobában a lakásadóm legénye éppen szalonnáért és zöld paprikáért küldte az inast. Kérni akartam tőle: egy suszterlegénytől, én, akinek az asztaláról valamikor verseket irtak. Nem, seha. Elájultam. Este volt mire fölocsudtam. A butorokba kapaszkodva jutottam az ajtóig. Amint beléptem a másik szobába, azonnal meg-láttam az elfogyasztott szalonna bőrét és a paprikák fehérmagvas csutkáját. Egy pillanat alatt a kezembe volt és betámolyogtam a szobámba. Ott, az ágyban, a paplan alatt ettem meg a suszterlegény ételhulladékát... Később az inas röhögve szólt rám, hogy miért hordom be a szemétem? Meg akartam neki mondani, hogy öt nap óta nem ettem s hogy az a szemét az életemet mentette meg: de egy hang sem jött ki a torkomon. Pedig meg kellett volna értetni azzal a kutyával, hogy ő milyen semmi, senki... (Nem bírta folytatni. Könnyei végig ömlöttek az arcán.) (A borotvált kelletlenül fölállt és egy fához támaszkodott.)

A férfi: Látom az volt a hibád, hogy komolyan vetted a jólétet. Belegubóztál, s azt hitted, nincs erő, mely azt a selyembástyát meg tudja emészteni. (Az Andrássy-utról kacagást és kátrányszagot sodort feljűk a szél. Gyorsan eloszlott a zaj, de az illat ott maradt körülöttük.)

A férfi: Így suhant el a te boldogságod is, mint ez a szellő. Elvitte az aranyos örömeiket és a bájos vigaszt, csak a kátrányszagot hagyta meg. Könnyfacsaró illata van a multnak, melynek nem szabad lett volna értékét tulajdonítani!

A nő: Semmi, csak a szemeim gyöngesége. (Sok fogdosástól piszkos baba-főkötőt vett elő ridiküljéből.) Hiszen ezt, még nem rég, a könyveimmel mostam ki... Most már csak nézem, nézem, mintha nem is az én kicsikémé lett volna.

A férfi: Ez nem a te hibád, hanem a nagy elzárkózás, akik még bent vannak a gubóban. Miattuk esünk el sok olyan érzéstől, melyeknek nélkülözése teszi üressé az életet. Azonban vigasztalódj — egyszer te is közéjük tartoztál.

A nő: Lehet! (Ezüst nyilak röpültek végig az égen. Hajnalodott. A nő fölkel és a járda szélére állott. A férfi a ridikülbe gyömöszölte a baba-főkötőt s melléje egy pár forintot dugott. A borotvált álmos arccal visszaült a padra, cigarettát sodort. Mindketten a nőre néztek. Egészen megváltozottak látták: fenségesen elhagyatottak. Ilyen hatást kelt a templomának romjai közt álló bálványisten, melynek ellopták drágaköszemeit: testéből pedig nagy darabokat vittek el az emlékgyűjtők. Az meg várja imádóit, hogy újra elárasszák tömjéngőzzel, virágkövekkel és vérrel, vérrel... Valahol megszólalt egy rigó. Nedves fűszag terjedt a levegőben. Távorról tompa morajlás hallatszott.)

A nő: Mehetünk. (Ridiküljét karjára öltötte, a férfi melléje szegődött és elindultak.)

A borotvált: Emelje magasabbra a szoknyáját. (Meglépetten néztek hátra, mert most hallották a hangját először.)

A nő: Miért?

A borotvált: Gyönyörű bokái vannak. (A nő ajkai megremegtek s fény csillant fel szeméibe: így mosolyogva gyermek-szemekké lettek. Egy sarkon bucsuzott és besietett az utca ébredező sötétjébe.)

A férfi: (Mefogta a borotvált kezét.) Meny-nyivel többet adott neki maga, mint én. Köszönöm!

(A borotvált egykedvűen emelte meg a kalapját — elváltak. — Lépteik bánatos kongással merültek el a távolságban.) Zombory Elemér.

GIZIKE.

Ott van a fényes étteremben.
Egy öreg úr ül vele szemben.
Talán az apja... sügnak-bügnak.
— Kedvese lett az öreg urnak.

A tél s a tavasz enyelg ottan.
Roskad az asztal megrakottan.
Olyan vidám az öreg ember
S a lány komor, még enni sem mer.

Nem kell az étel, sem a tréfa.
Eltünődik, a szeme méla.
A szeme méla, könytől fényes
— A testvérkéje otthon éhes...

Lázár István.

Egy esés.

Írta: Kortsák Jenő.

Fekete, nehéz csend ereszkedett a városra; halkan szitáló, nyirkos eső hullott a magasból és tócsákká gyülemlt a gázlángok fényében csillogó kövezeten.

Csak rendőrök jártak az utcákon lomha, álmos léptekkel és széles talpu csizmájuk nyomán szerte fröcsesent a pocsolják vize, amint álmosan beléjük léptek.

Néha egy halk elhaló sivitás vágódott a levegőn keresztül magasan a házak felett. Messziről jött vonatok füttye...

Pál a negyedik emeleti balkonnon állott. Fekete, testhez álló kabátja átmedvesedve tapadt forró testéhez. Fejét kissé meghajtvá mereven nézett a sötétbe.

Már régen állott itt. Szivarja vége felé égett s az apró, hideg esőcseppek sziszegve gözzé váltak, amint beleestek a vörösen izzó parázsba.

Még egyet szippantott; hatalmasat, mélyet huzott a száraz, illatos dohányfüsttől, azután ledobta a szivarmaradékot.

Sziporkázva hullott lejjebb, mindig lejjebb. Pál érdeklődve hajolt utána. Egy halk koppanás; a szivar leért.

Aztán neki estek az apró, a hideg, kegyetlen esőcseppek... a tűz megszünt fényleni a vizes kövezeten.

Megint esett az eső. Ekkor Pál hátrasímitotta a hosszú, hullámos művész haját ép úgy, mint a koncerteken szokta, amielőtt a vonóját rátette a hegedűjére — még egyszer körülnézett a sötét, konok háztömegek felett, aztán átlépett a balkon vaskorlátján és kiképett a semmibe.

Esett lefelé... A balkon kovácsolt vas amorettei vigyorogva néztek utána.

Nem vesztette el az eszméletét. Csodálatos könnyűséggel és hűséggel működött az emlékező tehetsége és néhány pillanat alatt elszágul-dott szemei előtt azok az események, amelyek fontos szerepet játszottak az életében, amelyekhez legkedvesebb emlékei fűződtek, és megelevenedtek emlékében rég elfelejtett képek, fájdalmak, örömeik és meglátott azalatt a néhány másodperc alatt olyan dolgokat, amelyeket jelen-tékteleneknek tartott, és amelyek most komoly-ságukkal és érzékenységükkel kétségbeejtettek. Sejtteni kezdte, hogy mennyi mindent nem látott meg, ami a szemei elé került s mennyit törődött olyan dolgokkal, amik most törpéknek, nevet-ségeseknek tünnek előtte.

És még sok más rettenetes kint állott ki e néhány másodperc alatt.

Hűvös, párás szellő simogatta végig a homlokát.

Ott állott a Duna partján.

A folyam fodros, reggeli szélről felvert hullámai csillogtak a reggeli nap fehér sugarai-ban. Barna fejű, erősen lesült fickók halásztak a vízben s diadalmas, gyerekes nevetés, sikol-

tozás töltötte be a parthoz ütődő hullámok zajától hangos levegőt. Csillogó, fickándozó halak urándoztak a sima iszapos parton és ő a bátyja számára gyűjtögette őket.

Most feléje jött a bátyja. Izmos barna lábain térdig fel volt turva a nadrág és az ő ismert vig nevető hangján mondja:

— Már tizenöt van. Hogy fog örülni az anyád. — És kedélyesen a fejére koppintott. Szinte érezte az ütést...

Hidegebb légáramlat vette körül. Harangszó, távolról jövő, mindig erősbülő harangzugás tölté be a levegőt. Fehér csillogó, hideg hó borította a földet. Ő a templomba ment és hallotta amint a hó csikorog a csizmája alatt. Hatalmas bárányszerű süveg ült a fején, szinte a füléig ért. A hideg csippte a jobb fülét.

— Igen ilyen voltam tíz éves koromban — gondolta. Messziről látta a templom ajtaját. Nyitva állott. Lassu csoszogó léptekkel bundákba öltözött emberek mentek be rajta. Az arcuk komoly, nyugodt. Csupa ismerős: a jegyző, a tanító, ott az a bicegő, az az asztalos... a neve?!... Kondor... A felső szomszéd... a nagyanja... a barna pamutkendő közepén a barna foltozás... Hol felejtette a botját, az ezüsfogantyus botját?!...

A templom belsejében csillognak a gyertyák, az emberek ködpárákat bocsájtva ki magukból mormogva imádkoznak. Most megszólal az orgona. Először halkán, mindig erősebben s kihallatszik a kántor éles ismerős hangja. Ave Mária.

A gyertyák mindig nagyobb, fényesebb lánggal égnek. Vakító, fájó silányosság veszi egyszerre körül. Előbb határozatlanul, aztán tisztán látja, hogy hol van: fényes csillogó teremben.

A sokféle illatszert valami sajátosság, ingerlő, fájó illattal tölti be a termet. A csillárok fényében gyémántok, függők, diadémok csillognak, vakító fény, királynői vállak, frakkos, finoman beretvált urak, akik epedő pillantásokat vetnek és fogadnak jobbról, balról. A zene, a művészet, a művész mellékes ebben a zibongó, ideges, ujjra, izgatóra vágyó tömegben.

Ekkor ő lép a dobogóra. A karmester kettőt kopog. Ideges fészkelődés, aztán csend. Hallja a saját mellének a zihálását, olyan sajátosság: alig kap lélekzetet... aztán remegő kézzel a hurokra teszi a vonót. A hurok először valami kellemetlen, nyikorgó diszonans hangot adnak, de ekkor a zenekar belevág az ő szolamába s ő játszani kezd: eleinte precíz, amint a mesterétől tanulta a játszást a művészet szabályai szerint. Az emberek halkán beszélgetnek, némelyik arcán látni a meglepedést, amint valami gunyos megjegyzést röppentett el.

Ekkor egy sötét szempárt vesz észre, amint delejes, mohó kitarással parancsol neki, hogy csak reá nézzen. Ettől fogva csak neki játszik; mindig szenvedélyesebben, mindig egyéniebben.

Azt kelti életre a zengő hurokban, amit ő érez, amit csak ő érez. A tömeg kipirult arccal hallgatja, a blazirt arcok egy pillanatra eltűn-tek, s valamennyin ugyanaz a bámuló kife-

Mielőtt
személy-, jelző- vagy építési

KÖLCSÖN

íránt intézkednék,
kérjen díjtalanul prospektust

MELLER L. EGYED

BUDAPEST,
IX., Lónyai-utca 7.

Telefon-Interurban 46-31.

BRÁZAY SÓSBORSZESZ

A LEGJOBB

NÉLKÜLÖZ-
HETETLEN
HAZISZER

Kapható
mindenütt

ÓVAKODJUNK ÉRTÉKTELEN UTÁNZATOKTÓL!

jezés, az elragadtatás egyforma képe tükröződik...

A koncert terem összezsugorodik. Egy kis vörös szobában van. Minden vörös. A falak, a pamlagok, a kis asztalon egy terrakotta táncosnő, egy vörös ruhás hölgy a faku kacér mosolylyal az ajkán. Egy vázában vörös bodító szagu rózsacsokor. A levegő tűz vörös és sulyos mintha égő olaj volna. Ó simán, puhán uszik benne. A távolban nagyon messze egy fekete szempár. Itt is. Különös fájdalmas, de talán jól eső szoritást érez a szívében. Most elmondom neki — gondolja.

Ekkor éles fájdalmas ütést érez a derekán...

A sötét zuhanó test az első emelet egy kiálló vaskorlátjához ütődött. A tompa zajra odapillant a sarkon álló rendőr. Ljedten odanééz, aztán megfordul.

És most már homályosabban lát. Az előbbi tüzvörös, kellemes puha köd eloszlott. Most kellemetlen sárgás szürke minden előtte. Sűrű a levegő. Kinosan erőlködve furja előre magát halad egy hosszú széles utcán. Ekkor úgy érzi, hogy tolongásba jutott. Némely homályos köd-alak imbolyog körülötte. Sárga magas ház előtt állnak. Templom. Várnak valakit. Egy ráncos arcú, sárga képű asszony kinyújtja a hegyes csontos ujját.

— Jönnék — suttozja.

Minden hang messziről jön. Minden csak olyan árnyaszerű.

Egy fekete ruhás ur, s egy fehér fátyolos ruhába öltözött nő jön ki a sárga házból s a nő fekete delejes szomorú szeme találkozik az övével.

— Kocsiba ülnek.

Ijedt, hörgő kiáltás szakad elé a melléből és a kocsis ajtó után kap, de az ajtó bevágódik előtte.

Iszonyu csattanás rázza meg a testét.

Ugy érzi, mintha a koponyáját, a csontjait zuzta volna össze ez a halálos csattanás. A saját hangját hallja, amint ezt a szót ejti ki: A rendőr felemelkedett a test mellől. Emberek gyülekeznek. A házak falán élesen előtűnik az árnyékuk, amint előrehajló testtel futnak a hely felé.

Mind többen és többen gyűlnek össze és kíváncsian, érdeklődéssel nézik a ruháját, a gyűrűit. Halk mormogásuk felkölti a szomszéd

házak lakóit és itt is ott is megjelenik egy-egy gyertya az ablakon. Egy fuvarosféle ember pipát vesz elő a zsebéből s szorakozottan megtömi.

Egy másik egy emberről mesél, aki most egy éve ép előtte esett le a harmadik emeletről. De az haleset volt.

— En voltam itt először — mondja egy kövér jóarcú asszony elégedetten mosolyogva. Mint hangosabb lesz a láрма, mind többen jönnek össze. A hátul állók már csak a rendőr fehér süvegdiszét látják mozogni a tömeg között és hallják, amint nyugodtan, határozottan kiadja a parancsot:

— Telefonálni kell!

Egy inas gyerek elsiet és nagy buzgalommal teljesíti a parancsot.

Világosodik az utcák végén. A gázlámpákat oltogatják és szürke, piszkos világosság ereszkedik a házak közé.

— Esik az eső.

Egy csók.

Emlékszel? két lidérc ült rajtunk,
Rágt a lelkem, a lelkedet.
Nyögött alatta szívünk, álmunk,
Éreztük: soká ki nem álljuk.
A vérünk itta és nevetett,
Örülttette tette a szemedet.

Kis hűvös kezed el nem üzte,
Forró karom meg nem fojthatta.
Ha ajkunk a vágy csókba füzte,
Belevigyorgott a szent tűzbe.
Vad nótáját, jaját hallatta,
Hiába zokogtunk alatta!

Honnan szálltak e csúf lidérek?
A sírból járt fel két holt remény.
Ha szembe néztünk, megjelentek,
Szúrón reám s reád meredtek
S az első szerelmed láttam én,
S te rémülten nézted az enyém.

Emlékszel? a tornácra álltunk.
Vak este volt, levél se moccan.
Csodamély tűz futott át rajtunk,
Vad lázban összezapott ajkunk,
Szívünk szilajon összedobbant...
S a két csúf lidérc holtan összeroppant.

Halasy Endre.

Bohémségek.

— Regény a hajóriások világából. —
Irla: Lázár István.

6

II.

Végre sikerült! (Folytatás.)

A vita rendszerint délután öltött nagyobb mérvet s a késő éjszakába is belenyúlt, míg végre a családők röviden vázolt küzdelme Ilona javára dönt el, a mennyiben Dóra a karesu költőt szívéből megutálta.

Az naptól kezdve, melyen Dóra Kányaváry iránt érzett ellenszenvének élő szavakban is kifejezést adott, Pettysesék az éhes költőről nyilvánosan is úgy beszéltek, mint Ilona vőlegényéről. Legyenek egymásé. Ugyis halálosan szeretik egymást. Ők nem rontják meg a fiatalok boldogságát, habár a vő polgári foglalkozását nem szeretik, sőt a családi tradíciókhoz nem is tartják méltónak. Mert csak egy költő. Dehát a leány is forrón szereti. És ők nagyon gyámoltalan szülők, a két szív lángját nem képesek kioltani stb. Így lamentáltak az ismerősök előtt és titokban az eljegyzésre készültek.

Egy napon, számtalan nagyborszábasu vacsora után, melyeknek mindenik meleg érdeklődéssel vett részt a költő, az öreg Pettyses japánbajuszát idegesen sodorgatta és így szólt:

— Ez a Kányaváry egy potya fráter. Megeszi a félvagyonomat és nem nyilatkozik...

— Egy élelmes világfinak látszik, — sóhajtott a Pettysesné. — Már két hónap óta családunk barátja s egy szót sem szól, hogy mi a célja, csak nyilt és rejtett verseket ír Ilonához...

— Ez borzasztó!

— A fűszeres már nem akar hitelezni. Ha a vacsorák elmaradnak, Kányaváry is elmarad... Pettyses a nagy tajtékipéből, melynek födele ezüst volt s a mely egyedüli apai örökségét képezte, lomhán szipakolt. Ez azt jelentette nála, hogy gondolkodik. És valóban gondolkodott, mert kis-vártatva így szólt:

— Ez nem mehet így tovább. Már Ilona is kétségbe van esve. Nyilatkozásra kell kényszeríteni. Ha nem nyilatkozik, potya frátert nem török a hazámban!

— Ez az ember ármányos lelkű. Az a gyanum, hogy Ilona megejtésére törekszik. Szegényt és gyalázatot hozhat reánk. Vigyázni kell...

— Az a te dolgod. Légy résen. Ez így nem tarthat tovább. Vasárnap el kell dölnie mindennek. Meghívjuk ebédre és — —

(Folytatása következik.)

Jahn-féle vendéglő

Budapest, V. kerület, Lipót-körút 10.

Tulajdonos: GRACHEK FERENC

Kitűnő magyar konyha. Pompás homoki borok, friss csapoltú kőbányai Décher-sörök. Minden kedden és pénteken halászlé. Nagy éttermek. Estélyekre, vacsorákra társaságok részére külön szobák. Előzékeny kiszolgálás

Kézimunkák

előrajzolt, kezdett és kész kivitelben, továbbá hozzávaló kelmék és anyagok a karácsonyi idején alatti mélyen leszállított árban kaphatók!

GERTLER-nél

Budapest, VIII., ker. József-körút 75. szám. Vidékre árujegyzék ingyen és bérmentve.

UHR SÁNDOR Villamos Műszaki Vállalata

BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRUT 14. szám.

Villamos világítás, erőátvitel, jelző csengők, távszólók és villámhárítók berendezései a legmesszebb menő jóállás mellett készíttetnek.

Ivólampák, motorok, távszólók és csengők karbantartása. Csillárak átalakítása és csiszolása. — Villamos készülékek és anyagok raktáron.

Wolfram lámpák kaphatók; 70% áram megtakarítás. Valódi Auer-égők kaphatók. Telefon 111-50.

Gramofonok legolcsóbb árban darabja dupla nagy lemez **3.60 f**

Vasuti költségét készpénzben megtérítem, ha drága halotjának síremlékét nálam. **BLUM LAJOS** kőfaragó és sírkőkereskedő Budapest, VIII., ker. Köztemető-ut 4. szám alatt rendel meg, a hol állandó nagy kiállításom van a leggyorsabból a legdiszesebb kivitelű mélyen leszállított árban.

Levélbeli megrendelésnél esomagolást, és az állomásra való szállítást — Budapesti temetőbe a a síremlék állítását teljesen ingyen eszközöm.

Szolid kiszolgálásomat számos elismerő levél bizonyítja.

Geiringer Arnold

műszaki czimfestő

Budapest, VII., Dohány-u. 78.

Speczialista üvegtáblákban.

Készít cégtáblákat fára, bádogra és viaszvászorra, a mai kornak megfelelő izléses kivitelben, jutányos árak mellett.

Ladányi István orvosi kötszerész és keztüis Budapest, VII., Thököly-ut 17.

ajánlja saját készítményű **sérvkötő, haskötő, köldökötő és suspensoriumait.** Nagy raktár **Irrigateur, tejszívó, teeszkendő, gőrsér (gummi) harisnya** és mindenomú köt-szerekben. Valódi angol és francia gummi különlegességek. **Vidéki megrendelések gyorsan és lelkiismeretesen eszközöltetnek.**

Gyerünk a „Gambrinus” étterembe

Erzsébet-körút és Wesselényi-nica sarok. — Az előkelő közönség találkozó helye.

Naponta nagy katona-zene. Hetenként háromszor a budapesti 1. honvéd gyalogezred zenekara játszik, dezséri **Bachó** István karnagy vezetés alatt. Elsőrendű étterem. Kitűnő konyha. Pompás italok.

Entreprise des pompes funéres

☐ Első Erzsébetvárosi Temetkezési Vállalat ☐ **PODLUSÁNYI JENŐ** Budapest, VII., Dohány-u. 100. szám. Izabella-utca és Szegényház-tér sarok. Rendez egyszerű és díszes temetéseket, valamint szállításokat is a legjutányosabb árban. **Művirág-koszorúkból nagy választék.** Telefon 53-70.

Utazó ki évek óta a fűszerekek körében előnyösen van bevezetve, a legutóbbi években egy jó nevű Cognac gyárnak volt tevékeny utazója és a fűszerszakmából való állást keres bővebbet a **KIADÓ HIVATALBAN.**

50.000 koronát egy év alatt tisztán jövedelmező vállalatához (Narten-féle utazó Biskop) társat keresek, 20.000 korona ovadékkal, az ovadék teljesen biztosítva. Bővebb fölvilágosítást nyújt a nagyváradi Uránia igazgatója, Székely Jenő.

BODOR IMRE

BUDAPEST, KIRÁLY-UTCA 84. szám.

Fényképek 12 vizit fénykép 1 forint. 12 kabinet „ 2.90 kr.

Bérletfényképek 10 percz alatt készülnek.

Művészies kivitelben!

Mindenki,

aki olesón, jó ruhát akar vásárolni, ajánlatos tudni, hogy divatszertű, jó szabású és kitűnő kivitelű férfi-, fiu- és gyermekruhák a legjobb körökben elismert. ::

KELLER B. LIPÓT UTÓDA

HELLER JAKAB

férfiszabó - mester, Budapest, VII., Rákóczi-ut 13. sz. a. lévő férfi ruha-üzletében kaphatók.

Ugyanitt

angol és francia, valamint bel-földi divatszövetekben dus választék.

Külön mérték osztály.

KINEK mit hoz a Jézuska?

A „Napló” tudósítójának sikerült meginterjúvolni a Jézuskát. Ha tudósítónknak hinni lehet ez ideig karácsonykor Jézuska többek közt a következő értékes ajándékokat hordja szét:

A budai királyi várba a magyar udvartartást.
A főrendiháznak alvásra berendezett Schöberl-székéket.

A képviselőháznak mandátum-biztosító kötvényeket.

A közös hadügyminiszternek Szerbia fejét.
Wekerlének Polonyi Gézát spirituszban.
Polonyinak trencsényi esküdteteket.

Gróf Andrássy Gyulának Bokányi Deszót, mint a pluralitás főkortesét.
Kossuth Ferencnek a magyar bankot.
Lengyel Zoltánnak egy új botrányt.
A Garai Manóknak egy putony panamát.
A rendőrségnek egy sereg Garait.

HIREK.

Karácsonyi mellékletünk. A *Napló* mai száma 8 oldal terjedelmű. *Karácsony* című mellékletünkön a legjelesebb írói gárda szépirodalmi munkáit találjuk, melynek összeállítását *Kárpáti Aurél* munkatársunk végezte.

A *Karácsony* tartalma: Messias születésnapján. — Gondolatok. — A nagyapó. (Guy de Maupassant.) Ford. Kosztolányi Dezső. — A virágünnep vége. Irta: Gulácsy Lajos. — Jühet egy óra. Irta: Z. Köváry Sarolta. — Koldusének. Irta: Gulyás József. — Egy forró nyári éjjel. Irta: Zombory Elemér. — Gizike. Irta: Lázár István. — Egy esős. Irta: Kortsák Jenő. — Egy csók. Irta: Halasy Endre. — Bohémiségek. Regény. Irta: Lázár István.

Lányi Géza ♀. A speciális igaz magyar művészetnek nagy gyászva van. Immár másodszer gyászolja, de most már végkép *Lányi Gézát*, a tüneményes cimbalom-művészt, a nagytehetségű népdalköltőt. Elsírattuk öt már, midőn pár évvel ezelőt nagy beteg nyugalomba vonult, de mindeddig reméltük, hogy meggyógyulva ismét visszatér s tovább gyönyörködött műzsája gyöngyszemeivel. De a fáradt test nem bírta ki a betegséget. Meghalt. Elveszett az Istenadta nagy tehetség. Aki szerette a szép magyar zenét, örökre siratni fogja annak évtizedekig fölülmulhatlan művelőjét, a derék jó *Lányi Gézát*.

Értesítés. A hiányosan csomagolt élelmiszer tartalmu postaküldeményekről a fölragasztott, vagy nem elég erősen rákötött czimirat sokszor leszakad, minek következtében azután a küldeményeket — hacsak a földadó a címrát másolatát a csomag belsejében el nem helyezte — nem lehet kézbesíteni. Az ilyen csomagok tartalmát a feladók javára, a nyomozó postahivatal a VII. ker. Aréna-ut 6. szám alatti házban levő bolthelyiségben naponként nyilvános arverésen értékesíti. A karácsonyi rendkívüli nagy forgalom idején különösen sok küldemény kerül eladásra, amelyre az alulírt posta- és táviratigazgatóság a venni szándékozókat meghívja. Az árverés folyó évi december hónap 20-ától 1909. évi január hónap 2-ikáig bezárólag naponként délelőtt 11 és fél, délután pedig 5 órakor kezdődik. Budapest, 1908. december 7. M. Kir. posta- és táviratigazgatóság.

Mentők ujesztendeje. A mentőegyesület részére Sylvester éjszakáján országos gyűjtést fognak rendezni. A társadalom legelőkelőbb köréi vesznek részt a gyűjtésekben. A leghumánusabb emberi intézmény jogosan megkövetelheti mindenki támogatását. Ne feledkezzünk meg mulatozásunk közben a derék mentőkről!

Munkásgymnáziumok. Az Uránia egyesület kezdeményezésére létesült munkásgymnáziumok rövid idő alatt általános közkedveltségre tettek szert. Az ország 59 városában van már munkásgymnázium s mindenütt igen szép számú hallgatója akad a jeles előadóknak. Az egyesület most adta ki a mult havi jelentését s e szerint a különböző gymnáziumok hallgatói között közel 3000 segédkönyvet osztott szét teljesen díjtalanul.

Kéty károly ünneplése. A Józsefvárosi Kaszinó az alkalomból, hogy elnökét, *Kéty Károly* dr. egyetemi tanárt a király a Ferenc József-rend kiskeresztjével tüntette ki, ma (hétfőn) este nyolc órakor tiszteletére lakomát rendez a kör helyiségében.

Újévi számunk. A *Napló* újévi száma e hó 28-án fog megjelenni. A laphoz ismét mellékletet adunk *Ujesztendő* címmel. Ezt is *Kárpáti Aurél* munkatársunk fogja összeállítani. — Lapunk előfizetési fölhívását t. olvasóinknak szives figyelmébe ajánljuk s egyben tudatjuk, hogy Újévtől kezdődőleg minden számunk 6—8 oldal terjedelemben fog megjelenni.

Színház és Művészet.

Henschel fuvaros.

(Hauptmann Gerhart drámájának bemutatója a Tháliában 1908. december 17-én.)

Holnap is nap lesz — mondja a megrokkant, legázolt Henschel az ötödik felvonásban és bemege a szobájába meghalni. Evvel a jelentéktelen négy szóval mily nagygyá tette Hauptmann ezt a nagy-öklü, bikanyaku fuvarost. Itt kapcsolódik be Henschel tragédiája mindnyájunk meggyötört lelkébe, kik mind elmentünk egyszer a szakadék szélén zugó-fejjel, lüktető halántékkal és avval a gondolattal, hogy holnap is port ver a kocszi az uton, holnap is ölelnék a fehér testü, széles csipőjü Hannék, holnap is nap lesz. Ezért az ötödik felvonásért meg lehet bocsátani a naturalista drámának minden bűnét.

Ejjel, két óra körül. Künn villámlik s Hanne (B. Judik Etel) a kisirtszemű, cselédlányból lett fuvarosné szítja a hamvadó parazsat a kályhában. És Henschel (Kürti József) zokogva emlegeti Gusztikát, akit elvitt maga után az anyja, az első asszony. — Valaki paskolja a dézsában a vizet, hallok Hanne? — Gusztika. Mikor felszerszámozom a lovakat, akkor meg az anyja állott az istálló ajtóban... — Vilámlik. És Hanne felsikít: Ne tedd be az ajtót! Fél az urától, akit megcsalt, akit semmivé tett, s aki most egész éjszakákon át késekkel csörömpöl. Két ember, aki szenved. Az egyik már elintéztet magával és a világgal mindent, olyan mindegy neki a Siebenhardt (Gellért Lajos) vigasztalása s a felesége zokogásba fuló, remegő kifakadása. A másik már csak attól fél; bárcsak már túl lenne rajta; neki az ura halála nem lesz több, csak kellemetlenség. Két szenvedő ember. Milyen másképp szenvednek mind, akik együtt élnek az életüket.

A Thália nagyon jól tette, hogy előadta ezt a hatalmas, megrázó drámát. Ha túl vagyunk is a naturalizmuson, székséges, hogy a mi közönségünk, amely ismeri a legutóbbi 3—4 év drámai és irodalmi irányait, (Maeterlinck, Schnitzler, Schaw stb.) tudomást szerezzen arról is, ami két-három lustrum előtt történt. Ez vezette a Tháliát akkor is, mikor *A hagyatékot*, *A reményt*, sőt Hebbel *Mária Magdolnáját* vette fel reportóirjába. A *Henschel fuvaros* előadása pedig azt mutatta, hogy igaza van a Tháliának. Előkelő közönség töltötte meg a színházat, mely különösen a harmadik felvonás után nagyon melegen viselkedett, melyre rá is szolgáltak ugy az összes szereplők, mint a rendező, ki nehéz munkáját pompásan oldotta meg. *Kürti, B. Judik Etel, Doktor János, Gellért Lajos, V. Bánóczy Dezső, D. Verő Margit* kezében volt letéve a darab sorsa s nagyon jó kezekben volt. Különösen *Kürti* és *Judik* értették meg és érezték át igazi színész ösztönrel a legrejtettebb finomságokat, de *Doktor* sem maradt mögöttük. *Gellértről, Magyar-ról, Huszár* Erzsiről, a kis *Parányi Piriről* s *Doktorné-Verő* Margitról is csak a legjobbat mondhatjuk. Olyan ensemble volt ezen az estén, amilyenre régóta nem emlékezünk. A nagyszerű darabot szombaton megismétlik.

Nemzeti Színház. Összes színházainknak páratlan sikerű bemutatói voltak a héten. A nemzeti Schnitzler „*Szerelmeskedése*” került bemutatásra. Ebben lépett föl *Medgyasszay* először, mint a Nemzeti Színház szerződötett tagja.

Vigszínház. Itt a „*Király*” aratott nagy sikert. Jövő hét műsorán marad.

Királyszínház. *Kacsó Pongrácz* megzenésített „*Mary Ann*”-ja az egész szezon kassza darabjának ígérkezik.

A Magyar Színház „forradalmi nása” című dán színművet mutatót be művészi előadásban.

A gyermekszínház legközelebbi újdonsága *Az édes anyasszó* című látványos tündérmese lesz, melyből a pvobák már javában folynak.

Az Uporban.

— Vita a Lipótmezőig. —

- Polonyi megmondta Wekerlének.
- De Wekerle is megmondta Polonyinak.
- Polonyinak igaza van.
- De Wekerlének is igaza van.
- Polonyinak abban van igaza, hogy Wekerlének egyáltalán nincs igaza.
- Wekerlének van igaza abban, hogy Polonyinak nincs igaza.
- Wekerlének nincs igaza abban, hogy Polonyinak nincs igaza.
- Mit beszél az! Hisz én is azt mondom: Polonyinak igaza van abban, hogy Wekerlének igaza van.
- Ez mindegy.
- Ez nem mindegy. Mert ha Wekerlének igaza van, akkor Polonyi egy letárgyalt alak.
- Ha nincs igaza, Wekerle letárgyalt alak.
- De Polonyi azt állította, hogy Wekerlének azért nincs igaza, mert azt is igaznak állítja, amiben neki nincs igaza.
- Ellenkezőleg Wekerle állította, hogy (korusban)
- Igaza van! Nincs igaza. Igaz . . . igaz, igaz . . . igaz . . .

(Beviszik őket a Lipótmezőre)

KÖZGAZDASÁG.

Villamos vasutak új jelző táblája. Sok kavardást idéznek elő a villamosok mostani feliratai, melyek igen sokszor még a járatosabb embereket is megtévesztik. Értesülésünk szerint rövid idő alatt lekerülnek e táblák a villamos kocsikról s helyükben számok fogják jelezni az utirányokat. A végállomásokon kaphatók lesznek oly füzetek, melyek a számok által jelzett utirány részletes leírását fogja tartalmazni.

Kornfeld szabadságon. *Kornfeld* hosszabb időt töltött egy osztrák sanatóriumban. Honnan meggyógyulva a Rivierára utazott, hol üdülés céljából pár hétig fog tartózkodni.

Kisipari gépkiállítás. A Technológiai Iparmúzeumban tegnap délelőtt 11 órakor nyitotta meg *Szterényi József* államtitkár a kisipari gépkiállítást, mely az egész karácsonyi ünnepek alatt nyitva lesz. A kiállítás megtekinthető naponta délelőtt és délután díjtalanul. A gépek működésben láthatók szerdán és pénteken este 6—8-ig, vasárnap délelőtt 10—12-ig.

Az anyatejtől

elválasztott gyermekek gyorsan kövérednek, erősekké és rózsás színűekké válnak, ha a tápláló SCOTT-féle Emulsiót szedik.

A gyermekek szeretik és könnyen emésztik a

A Scott-féle Emulsiót.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer végjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

Orvosok és bábák az egész föld kerekiségén állandóan ajánlják a

SCOTT-féle Emulsió-t,

mert ismerik azokat a kiváló eredményeket, a melyek a SCOTT-féle Emulsió nyomán keletkeznek.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér

Kapható minden gyógytárban.

Aki sikerrel akar hirdetni, forduljon az „Altalános Tudósító” (Leopold Gyula) hirdetési osztályához, Budapest, VII., Erzsébet-körút 41., ahol hirdetések az összes létező bel- és külföldi hírlapokban és naptárakban kiváló szakértelemmel, lelkiismeretesen, pontosan és szolid áron eszközölnek. Több mint 200 naptár kizárólagos képviselője, vidéki lapok központi hirdetési osztálya, számos hírlap kizárólagos kezelője. Díszes újságkatalógus, képes naptárjegyzék és minden felvilágosítás a t. c. hirdetőknak díjmentesen.

Szívbeteg és vérérdényelmesedés ellen Finsen-féle ivlámpafüldőket alkalmaz dr. *Hönig* Izsó villanygyógyító intézetében (Budapest, IV. Károly-körút 24.). Ezt az eljárást a kopenhágai Finsen-intézetben több mint ezer szívbetegnél sikerrel alkalmazták, hazánkban először dr. *Hönig* próbálta ki és a javult és gyógyult betegek egész sora igazolja ezen kényelmes és fájdalomtalan gyógyeljárás sikerét szívbillentyűbajok, szívizomgyengeség, vérérdényelmesedés, ideges szív- és szívszorogási rohamok (asthma, angina pectoris) esetében.

„A magyar nemzeti zene műformáit és sajtószereplését” szándékozom megírni és ezért tisztelettel felkérem a zongorajátékosok közül azokat, akik cigányos modorban vagy naturalista-módon játszanak, hogy a magyar nótá játékmódját, zamatos, szenvedélyes karakterét ne hagyják elveszni elrejtve az ismeretlenség homályában, hanem akár kótába foglalva, akár az általuk használt magyaros futamokat, átmeneteket stb. ismertetve örökítsék meg. Kéziratokat, kóttákat vagy szívessegből átengedett saját szerzeményeket méltóztatásuk címre (Erdős Tivadar tanár, Besztercebánya) küldeni. Gyűjtőknek megküldöm viszonzásul: „Új és briliáns zenei hatások a zongorajátékban” című népszerűen megírt és hangjegymintákkal ellátott művet.

Előfizetési fölhívás!

A „NAPLÓ” a legelterjedtebb független hétfői lap. Szókimondó, radikális. A kis existenciák érdekeiért harcoló irányzatával méltán megérdemli mindenki pártfogását és támogatását.

Január elsejével új előfizetést nyitunk, hogy az előfizetési árakat mélyen leszállítottuk, úgy, hogy a legszerényebb anyagi helyzetben levő ember is olvasóink és előfizetőink sorába léphessen.

A „NAPLÓ” előfizetési ára:

egész évre 4 korona,

fél évre 2 korona.

Újévkor is terjedelmes számot adunk ki ünnepi melléklettel, melyekben legjelesebb íróink munkáit fogjuk közölni.

Az újévi szám december 28-án jelenik meg.

A „NAPLÓ” kiadóhivatala, VII., Dohány-utca 88.

Segedszerkesztő: **Gelsei Biró Zoltán.**

Laptulajdonos és a kiadóhivatal igazgatója:

Erdész Zsigmond

XXVII-ik magyar királyi

jótékony célú államsorsjáték

Ezen pénz sorsjáték remélhető tiszta jövedelme közhasznú és jótékony célokra fog fordíttatni. Ezen sorsjátéknak összesen 11969 nyereménye van, amelyeknek összes értéke 365,000 koronára rug készpénzben.

Főnyeremény 150,000 korona,

továbbá:

1 főnyeremény	20,000 kor. készpénz	10 nyeremény á	1,000 kor. készpénz
1	10,000 " "	150 " á	100 " "
1	5,000 " "	300 " á	50 " "
5	2,000 " "	1500 " á	20 " "
		10000 " á	10 " "

Huzás visszavonhatatlanul 1908. év december hó 30-án.

Egy sorsjegy ára 4 korona.

Sorsjegyek kaphatók a magyar kir. lottójövedéki igazgatóságnál Budapesten (Vámpalota), valamint postai, adó-, vám- és sóhivatalnál, az összes vasúti állomásokon s a legtöbb dohánytözsdeben és váltó-üzletben.

Magy. kir. Lottójövedéki igazgatóság.

Simplon-Kávéház

Esténként Veszprémi Kiss Jancsi cigányzenekara hangversenyez.

Szolid családi találkozó hely.
Szinhatázi vacsora.

József-körút 8.
Népszínház-utca sarok.

Reggelizés előtt fél pohár
Schmidthauer-féle

IGMÁNDI keserű-víz.

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza. Ára kis üveg 40 fill, nagy üveg 60 fill. Azonkívül a „Három kanál” védjegyű rendkívül erős igmándi keserűvizet is forgalomba hoztam, mely víz orvosi szempontból analógként használható. Ára üvegenként 2 kor. használati utasítással. Kapható mindenütt.

Gyógyforrás-szálloda

Budán, a Lukácsfürdővel szemben.

Putzer György nagytérme
V., Váci-körút 14.

Minden este elsőrendű cigányzenekar

Népelelmezés. Szarvashus pörköltnek és savanyu-husnak kilója 30-60 krajczár.

Vadászati idény megkezdődött, összes vadnemek kaphatók.

ARANYOSI ANDRÁS vadaskereskedésében
Vámház-körút 2. szám alatt.
Telefon 35-94.

Szív- és vesebajok
véredény elmeszedés, gutaütés
ótvágytalan-
ság ellen biztos siker

Budai Mária gyógyvíz

Gyermekeknek legbiztosabb hashajtó!

Központi iroda:
VII., Erzsébet-körút 9. sz. Telefon 91-68. Főraktár; Édeskuty L. cégéjénél.
Kapható minden gyógyszertár, drogeria és jobb fűszerüzletben.

BŐR és talp, legjobb gyártmányok
cipőtelsőrészek

saját készítmény, óriási választékban, daczára a nagy drágulásnak,
rendkívül olcsó árban kaphatók.

Gyöngy Sándor bőrgyári raktárában
BUDAPEST, III., Tavasz-utca 1. szám.
Ellismerő oklevéllel kiténtetve 1904-ben.
Képes árjegyzék ingyen

Figyelmeztetés!

Kérjük, ne tessék a kereskedőnél egyszerűen egy csomag vagy ládika „Zikóriát”, hanem határozottan:

„Franch”

féle gyártmányt kérni, oly végből, hogy a mindenkor egyenlő és legjobb minőség tránt meg legyen a kellő biztosítéka. — Ügyeljen e mellett a védjegyekre és aláírásra, mert csomagolásunkat azonos színű papírral utánozzák.

Ó csász. és kir. Fensége József Főherceg kamarai szállítója.

LÖW SÁNDOR

A magy. kir. államvasutak és a magyar királyi posta és táv-írda szerződéses óraszállítója.

ÓRAKNÁL JÓTÁLLÁS MELLETT.

Saját nagyszabású műhelyében ékszer átalakítások és órajavítások jutányosan eszközöltetnek.

Rendkívül jutányos árak! Dús választék! Pontos kiszolgálás!

☐ Árjegyzék ingyen és bérmentve.

ékszerész és
= órák =
Budapest,
VIII., József-körút 81.
TELEFON 62-68.

Nyomatott Neuwald Illés utódai könyvnyomdájában, Budapest, VIII., Üllői-ut 48. szám.

Természetes forró-meleg kénos forrástó
a Thermál-szálloda földszintjén, iszapborogatások, kő- és kádfürdők a Nagyszálló földszintjén. Gondos pensio. A téli fürdővadra vonatkozó felvilágosítás végett forduljon a budai Szent Lukács-fürdő igazgatóságához.

Kristály-

forrás-ásványvíz étvágyat javít,
gyomorrontást megakadályoz.

ROSENBERG-féle
BABA-műtérme.

JÁTEKBABA KLINIKA

Rosenberg Ignác
Budapest, VII., Károly-körút 7. sz. I. em.

Megnyit a TISZA-szálló!

Tisza-szálló épületében
VI., Révay-utca 24. sz.

Hatvanszoba, villanyvilágítás, rézgyakal. Hónapos és napos szobák 1 forinttól feljebb kaphatók. Hónapos szobák ára 30 forint.

Zálogszedőket veszek

Elzálogosított brillantokat, aranyat ezüstöt, gyöngyöket és különféle ékszereket 100.000 kor.-ig költségmentesen kiváltak és a teljes értéket kifizetem.

SINGER JAKAB ékszerkereskedő
Budapest, Király-utca 91. szám.
Izabella-utca sarkán.

Kovács Ferenc szücsmeister

Budapest, VII., Kazinczy-u. 53.
Elvállal mindennemű e szakmába vágó új és javító munkát.

Méltányos árak! Legjobb uri szabó. Elegáns szabás!
Weisz Sándor BUDAPEST, IV. ker.,
Városház-u. 10. I. em.
Készít uri ruhákat készpénzfizetés mellett.

GASSNER TESTVÉREK

Budapest, IV., Gizella-tér 2.
Szőnyegek, függönyök, terítők,
pokróczok és bútorszővetek legolcsóbb árban.

Prenner József — mű- és épület-lakatos —
Budapest, VIII., Üllői-ut 58. sz.
(Futó-utca sarok.)
Készít: lépcső- és erkély-korlátokat, kapukat, szirkériteket. Kovácsolt vasszerkezeteket. — Tűzhelyek minden nagyságban állandóan raktáron vannak. Telefon 59-94

Rákóczi-vendéglő

Tulajdonos:
Weisz Mór.

VIII., Rákóczi-ut 59. (Luther-utca sarok.)
Kitűnő magyar konyha. — Pompás homoki és hegyi borok.
Nagy éttermek estélyekre és vacsorákra.

FOGAK

SCHATZ JENO fogműtérme
Wesselényi-utca 60. sz., I. em. 4.

Párisban kiténtetve oklevéllel.
Műfogak kaucsukban szájpallás nélkül, melyek rágasra alkalmasak és beszédzavarokat nem idéznek elő.
Aranyfogkoronák, hidmunka és mind e szakmába vágó munkákat készítünk 10 évi jótállással.
Vidékiek 12 óra alatt kielégíttetnek.
Kérem a czimre ügyelni.